

Memo

Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W

CC:

Datum: 18-052021

Onderwerp: Effecten herijking gemeentefonds Het Hogeland

Geachte leden van de raad,

Via diverse kanalen heeft u uiteraard het nodige gehoord over de op handen zijnde herijking en de effecten en onrust die met name in onze regio ontstaan. De herijking van het gemeentefonds, zoals die onlangs voor advies bij de ROB is neergelegd, heeft voor het merendeel van de Groningse en Friese gemeenten grote negatieve effecten. Gezien de sociale structuur van deze gemeenten en de daarmee gepaard gaande zwakke financiële positie, lijkt de herijking van het Gemeentefonds voor deze regio mogelijk desastreus gevolgen te hebben. Inmiddels is er vanuit de VGG en de VFG een lobby opgestart om richting het rijk de problematiek onder de aandacht te brengen en er op aan te dringen dat het voorgestelde verdeelmodel wordt aangepast. In een tussenbericht heeft de ROB het ministerie van BZK een aantal kritische vragen voorgelegd onder meer over de verevening van de AEM en de integratie-uitkeringen Sociaal domein.

Onze gemeente heeft in vergelijking met veel andere gemeenten specifieke kenmerken, die van significante invloed zijn op de uitkomsten van het voorgestelde verdeelmodel. Zo hebben wij de Eemshaven met een relatief groot aandeel WOZ niet woningen en zijn wij onlangs heringedeeld. Dit is voor ons aanleiding geweest om het bureau Significant Ape te vragen de uitkomsten van het op tafel liggende verdeelmodel voor onze gemeente te analyseren en daarbij rekening te houden met de kenmerken van onze gemeente. Bijgaand vindt u dit rapport, dat wij ook graag met u delen. U krijgt daarmee een beter beeld van de problematiek, waar in de lobby gebruik van gemaakt kan worden.

In de managementsamenvatting vindt u een korte schets van de problematiek die met name onze gemeente raakt. Wij hopen dat dit rapport ook kan helpen in de lobby die wij samen met andere Groningse en Friese gemeenten voeren richting de fondsbeheerders en het ROB. Daarom is dit rapport ook gedeeld met onze regionale partners in de lobby.

Kort samengevat zijn de belangrijkste conclusies:

- Er is een groter negatief fuseereffect in het herijkte verdeelmodel.
- De verevening AEM is geen verklaring van het negatief effect voor Het Hogeland.
- De verevening OEM naar rato Sociaal Domein is geen verklaring van het negatief effect voor Het Hogeland.
- De 'aftopping' van de verevening OZB is na herindeling minder voordelig en nadeliger dan landelijk gemiddeld.
- In alle clusters binnen het Sociaal domein daalt het budgetaandeel van Het Hogeland.
- De verdeling van de Wmo clusters verschuift van kleinere naar grotere gemeenten (aantal inwoners).
- Cluster Participatie leidt tot een verschuiving van middelen naar welvarender gemeenten.

- Het Hogeland behoort tot de grootste dalers in het cluster Jeugd. Gaat voornamelijk naar gemeenten met grote centrumfunctie.
- De middelen voor de Basisvoorzieningen verschuiven naar welvarender gemeenten
- De aansluiting van de modeluitkomsten bij de netto-lasten is nog slechter dan in het huidige verdeelmodel.
- Referentiegemeenten geven voor de SD clusters een vergelijkbaar negatief beeld met Het Hogeland.

Hoogachtend,

Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris